

Historia Biblioteki wpisana jest w dzieje Wydziału Fizyki (stan na koniec 2018 r.)

Wydział Fizyki to jeden z piętnastu wydziałów Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Jest to duża jednostka naukowo-dydaktyczna, a jej siedziba - Collegium Physicum na Morasku to pierwszy z kompleksu budynków kampusu Morasko.

Historia Wydziału Fizyki sięga początków Uniwersytetu Poznańskiego, kiedy to w roku 1919 utworzono Wydział Filozoficzny, w skład którego weszła Sekcja Nauk Matematyczno-Przyrodniczych, która wkrótce przekształciła się w Wydział Matematyczno-Przyrodniczy. W powojennej historii ogromny wkład w rozwój poznańskiej fizyki wnieśli profesorowie Szczepan Szczeniowski, Arkadiusz H. Piekara i Stanisław Kielich.

W dniu 1 września 1969 roku nastąpiła zmiana struktury organizacyjnej. Na Wydziale Matematyki, Fizyki i Chemii zostały utworzone: Instytut Matematyki, Instytut Fizyki, Instytut Chemii oraz pozostały jako samodzielne jednostki organizacyjne dwie katedry: Katedra Akustyki i Katedra Astronomii.

W obecnej postaci Wydział Fizyki ukształtował się podczas restrukturyzacji Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza. Najpierw, w roku 1977, po podziale Wydziału Matematyki, Fizyki i Chemii, a następnie (w roku 1993) po podziale Wydziału Matematyki i Fizyki. Pierwszym dziekanem Wydziału Fizyki był prof. dr hab. Wojciech Nawrociak, który kierował nim w latach 1993-1999, następnie przez dwie kadencje (1999-2005) funkcję dziekana sprawował prof. dr hab. Andrzej Dobek. Przez kolejne dwie kadencje godność dziekana pełni prof. dr hab. Ryszard Naskręcki.

W powojennej historii Uniwersytetu z Wydziału Fizyki wywodzą się dwaj rektorzy UAM. W latach 1984-1985 godność rektora UAM piastował prof. dr hab. Franciszek Kaczmarek, a w latach 1996-2002 prof. dr hab. Stefan Jurga.

Biblioteka w postaci uporządkowanego księgozbioru istniała prawdopodobnie od początku istnienia Katedry Fizyki. Pierwszym odnotowanym kierownikiem był Kazimierz Flatau. Był to człowiek ogromnej wiedzy, poliglota, który zgromadził i uporządkował niezwykle wartościowy księgozbiór. Były to pozycje ocalałe z pożogi wojennej. W latach pięćdziesiątych zakupiono księgozbiór prof. Lorii (odnotowano ten fakt w Kronice Uniwersytetu). Nie zachowały się z tamtych czasów żadne rejestry. Inwentarze biblioteczne pierwsze wpisy datują na dzień 19 marca 1969 roku. Z tego wynika, że w obecnym roku możemy świętować oficjalne 50-lecie naszej biblioteki.

Z „Kroniki Uniwersytetu 1968/69” (s. 308) :

„W Katedrze kosztem dużego wysiłku wymieniono całkowicie instalacje elektryczne i przeprowadzono remont generalny niemal wszystkich pomieszczeń, modernizując Bibliotekę i szereg pracowni.”

Kronika Uniwersytetu 1969/70 – 1971/71 :

„Jan Kropiwnicki prowadzi zakup książek i skryptów dla biblioteki Instytutu Fizyki.”

Kazimierz Flatau – pierwszy kierownik (?)

Pierwszą nominalną kierowniczką biblioteki była Maria Szczotka (1971 ?).

Kolejną funkcję tę pełniła Jolanta Gadomska-Robaszkiewicz (do 1976),

Elżbieta Mosiężna (1976 – 2004) i Maria Marciniak (2004 - 2020)

Biblioteka miała swoją siedzibę w gmachu Collegium Chemicum przy ul. Grunwaldzkiej 6 (tel. 69-91-81 w. 441), na pierwszym piętrze, z balkonem nad głównym wejściem.

Było to pomieszczenie piękne, ale zimne (nieszczelna stolarka okienna, okna od północnej strony). Stałym wyposażeniem biblioteki były piece akumulacyjne, termowentylatory i inne „dogrzewacze”. Wysokie pomieszczenia zabudowane pod sufit regałami wymagały cyrkowych umiejętności od pracujących bibliotekarek. Bibliotekarek – bo głównie kobiety pracowały w bibliotece. Z rzadka pojawiający się panowie nie zagrzewali dłużej miejsca. Rozrastający się księgozbiór wymusił delokalizację – najpierw najstarszy księgozbiór przeniesiono do szaf ustawionych wzdłuż instytutowych korytarzy, później wywieziono go do tymczasowego magazynu na Morasku (budynek planowanej łącznicy telefonicznej, obecnie archiwum UAM). Dostęp do tych zbiorów był przez to utrudniony – związany z koniecznością wyprawy po zamówione pozycje. Na domiar złego, polne myszy upodobały sobie magazyn i zniszczyły niejedną ze zgromadzonych książek.

W 1998 roku, w wybudowanym nowym gmachu Wydziału Fizyki biblioteka otrzymuje piękne pomieszczenia, choć na początku gnieździ się w piwnicy, aby doraźnie obsługiwać rozpoczynające tu prace zakłady. Na przełomie 1998/1999 roku biblioteka otrzymuje wyposażenie – nowoczesne regały, meble do czytelnicy, regał jezdny. Z pomocą pracowników nauki księgozbiór zostaje sklasyfikowany i ulokowany w magazynie z wolnym dostępem. W 2001 r. Zainstalowano w bibliotece system ochrony zbiorów: bramki oraz zabezpieczono cały księgozbiór paskami magnetycznymi. Na przełomie 1999/2000 na Morasko przeprowadzono Instytut Akustyki. Bibliotekę tego Instytutu włączono do Biblioteki Wydziału Fizyki.

Łącznie zgromadzono w bibliotece ponad 40.000 książek.

Od końca lat dziewięćdziesiątych, w dobie komputeryzacji, nastąpiła rewolucyjna zmiana w sposobie pracy biblioteki. Powstał system informacyjno-biblioteczny w skład którego weszły wszystkie biblioteki Uniwersytetu. Zostały objęte jednym programem bibliotecznym HORIZON. Wszystkie księgozbiory zostały skatalogowane elektronicznie. Powstał jeden katalog online. Czasopisma naukowe, kupowane w wersji drukowanej, zostały zastąpione bazami dostępnymi każdym miejscu i czasie. Jedynym wymogiem było założenie karty bibliotecznej, dzięki której można się logować do systemu bibliotecznego. Centralny zakup baz konsorcyjnych (dofinansowany przez Ministerstwo Nauki) wspiera warsztat pracy uczonych. Kupujemy bazy:

AIP/APS – American Institute of Physics / American Physical Society

IOP – Institute of Physics

Nature Physics

Oxford University Press Journal (Monthly Notices of the Royal Astronomical Society)

Poza działalnością merytoryczną biblioteka prowadzi różnego rodzaju aktywności na rzecz Wydziału i społeczności pozaakademickiej:

- szkolenia z Edukacji Informacyjnej i Źródłowej dla wszystkich studentów pierwszego roku
- coroczna akcja „Szlachetna Paczka”
- zbiórki darów dla potrzebujących

- prowadzenie Facebooka biblioteki
- prowadzenie Facebooka Wydziału
- zbiórki nakrętek dla niepełnosprawnych
- udział w Festiwalu Nauki i sztuki
- prowadzenie Galeryjki Markowej (mały hol przy bibliotece)
- prowadzenie Galerii Jednego Obrazu (w przestrzeni biblioteki, we współpracy z Uniwersytetem Artystycznym)
- współpraca z Samorządem Studenckim (kącik gier w bibliotece)
- prowadzenie Archiwum Wydziału

## **SPIS WSZYSTKICH PRACOWNIKÓW BIBLIOTEKI**

1. Joanna Andrzejewska (1956 – 2004)
2. Aurelia Bielewicz-Mordalska
3. Sylwina Binkowska
4. Damian Borczyk
5. Ewa Mikulska (Chojnacka) (1955 - )      pracowała VI1975-XII 1976
6. Grażyna Dowojna-Jasiak
7. Kazimierz Flatau (1910 – 2000)
8. Jolanta Gadomska-Robaszekiewicz
9. Kinga Gaworska
10.      Elżbieta Giełda (Mikulska) (1955 - ) praca 07.1975-1976
11.      Anna Głowińska (Śliwińska)
12.      Hanna Jarczyńska (Ratajczak)
13.      Maria Jaźwiec
14.      Natalia Jeszke (Gajewska)
15.      Ewa Kaniewska
16.      Małgorzata Kaźmierowska (1958 -) praca 01.08.1978 –  
31.08.1979
17.      Wiesława Konieczna
18.      Jarosław Kubiak
19.      Zofia Lilpop (1895 – 1984)
20.      Maria Marciniak (Kaźmierczak)
21.      Elżbieta Mosiężna
22.      Ewa Nowacka
23.      Justyna Romanowska (1987 - ) praca 11.05.2009-1.06.2010
24.      Joanna Schewior

25. Jan Smolibowski (1950 - )
26. Bartłomiej Speth (1979 - ) praca 01.01.2006 – 22.10.2006
27. Barbara Szczepaniak
28. Ewa Szymaniak (Skręta)
29. Irena Wiatr (Śliwińska)
30. Ewa Wichlińska (1959 - )
31. Aleksandra Węcłewska (Wolska) praca od 01.05.2001
32. Barbara Woronkiewicz
33. Maria Szczotka

Wykaz pracowników Instytutu Fizyki 1971/72:

Biblioteka Instytutu

Kierownik: mgr Maria Szczotka

Pracownicy naukowo-techniczni: Ewa Kaniewska

Ewa Nowacka

1975/76

Kierownik: Jolanta Gadomska-Robaszkiewicz

Młodszy bibliotekarze: Sylwina Binkowska

Ewa Chojnacka

Irena Śliwińska

1976/77

p.o. kierownik: bibliotekarz mgr Elżbieta Mosiężna

Mł. bibliotekarze: Ewa Chojnacka

Mgr Wiesława Konieczna

Irena Wiatr (Śliwińska)

1977

P.o. kierownik: mgr Elżbieta Mosiężna

Mł. bibliotekarze: Barbara Woronkiewicz

Irena Wiatr

Ewa Skręta

Prac. Inż.-tech.: Maria Kaźmierczak

1978/79

p.o. kierownik: mgr Elżbieta Mosiężna

mł. bibl.: Małgorzata Kaźmierowska

„ Maria Marciniak

„ Irena Wiatr

1984/85

Kierownik: mgr Elżbieta Mosiężna

Kustosz: mgr Maria Marciniak

Hanna Jarczyńska (Ratajczak)

Irena Wiatr

Grażyna Dowojna-Jasiak

1985/86

Kierownik: Elżbieta Mosiężna

Kustosz: Maria Marciniak

Bibliotekarz: Hanna Jarczyńska

Bibliotekarz: Irena Wiatr

1987/88

Kierownik: Elżbieta Mosiężna

Bibliotekarz: Irena Wiatr

Pomoc bibliot.: Kinga Gaworska

Maria Jaźwiec

1991/92

Kierownik: kustosz mgr Elżbieta Mosiężna

Kustosz: mgr Joanna Andrzejewska

St. bibliotekarz: Irena Wiatr

Bibliotekarz: Kinga Gaworska

1993/94 j. w.

1995/96 j. w.

1996/97 j. w.

2000/2001

Kierownik: kustosz mgr Elżbieta Mosiężna

Kustosz: mgr Maria Marciniak

Starszy bibliotekarz: Irena Wiatr  
Kustosz: mgr Kinga Gaworska  
Kustosz: mgr Ewa Wichlińska  
Bibliotekarz: mgr Aurelia Bielewicz-Mordalska

2002/2003

Kierownik: kustosz mgr Elżbieta Mosiężna  
Kustosz: mgr Kinga Gaworska  
Kustosz: mgr Maria Marciniak  
Starszy bibliotekarz: Irena Wiatr  
Młodszy bibliotekarz: mgr Aleksandra Wolska

2005/2006

Kierownik: kustosz mgr Maria Marciniak  
Kustosz: dr Kinga Gaworska  
Starszy bibliotekarz: Irena Wiatr  
Bibliotekarz: mgr Aleksandra Wolska

Maria Marciniak  
Biblioteka Wydziału Fizyki UAM  
Poznań, maj 2019